

## مطالعه دولومیت‌های هیدروترمال چند مرحله ای در کربنات‌های کرتاسه پایینی شمال و جنوب اصفهان (معادن دیزلو و معدن آب باغ)

الهام فروغی<sup>۱\*</sup>، ناصر ارزانی<sup>۲</sup>، محمد علی مکی زاده<sup>۳</sup>

۱. کارشناس ارشد رسوب و سنگ شناسی رسوبی دانشگاه پیام نور اصفهان

Email: [foroughielham@ymail.com](mailto:foroughielham@ymail.com)

۲. دانشیار رسوب و سنگ شناسی رسوبی دانشگاه پیام نور اصفهان

Email: [arzan\\_2@yahoo.com](mailto:arzan_2@yahoo.com)

۳. استادیار پترولوژی گروه زمین شناسی دانشگاه اصفهان

Email: [Ma\\_mackizadeh@yahoo.com](mailto:Ma_mackizadeh@yahoo.com)

### چکیده:

فرآیند دولومیتی شدن و کانی زایی در ارتباط با آن، شامل سرب، روی، باریت و فلوئورین در کربنات‌های کرتاسه در معادن منطقه دیزلو (شمال شرق اصفهان) و معدن آب باغ کهرویه (جنوب اصفهان) گسترش قابل توجهی دارد. این نهشته‌ها اغلب به صورت چینه‌کران (Stratabound) دیده می‌شوند. آهک‌های کرتاسه تحتانی که دولومیتی شده‌اند رنگ متمایل به زرد تا قهوه‌ای دارند و دولومیت‌های جانبینی مشاهده شده در این مناطق شامل: ۱) رومبوئیدرهای دولومیت (planare-e، ۲) دولومیت‌های (planare-s، ۳) دولومیت‌های موزائیکی غیر مسطح می‌باشد. همچنین سیمان دولومیتی non-planar زین اسبی و سیمان کلسیتی مشاهده می‌شود که سیمان زین اسبی نشان از مراحل دفنی عمیق است و ماکل تغییر شکل یافته کلسیت نشانگر وارد شدن نیروهای تکتونیکی بر سنگ‌های کربناته است. منطقه مورد مطالعه تحت تاثیر گسل خوردگی قرار گرفته و فرآیند دولومیتی شدن، کانی زایی و برشی شدن در امتداد گسل‌ها مشاهده می‌شود. بطور کلی جانبینی دولومیت می‌تواند از تغییرات ایجاد شده در آب دریا و یا شورابه‌های حوضه‌ای در اثر حرارت بالا و در ارتباط با فعالیت‌های هیدروترمال باشد. گسل‌ها مجراهای مهمی برای عبور سیالات دولومیت‌ساز از رسوبات مدفون در عمق به کربنات‌های سطحی و ایجاد دولومیتی شدن شدید هستند. در هر دو منطقه نهشته‌ها غالباً بصورت چینه کران (Stratabound) بین لایه‌ها قرار گرفته‌اند. بر اساس مطالعات میکروسکوپی در هر دو منطقه کانی‌ها در زمینه دولومیت پراکنده‌اند. لایه‌های حاوی کانسار ادامه‌دار نمی‌باشند و ضخامت آنها متغیر است. سولفیدهای فلزی در نهشته‌های دیزلو کمیاب هستند در صورتیکه دولومیت‌های معدن آب باغ بیشتر حاوی گالن و اسفالریت است. دگرسانی‌های دولومیتی شدن و سیلیسی شدن در هر دو منطقه به وفور دیده می‌شود. این مطالعه از نظر درک چگونگی تشکیل مواد کانی‌زا در شناخت و اکتشاف مواد معدنی اهمیت دارد.

واژه های کلیدی: دولومیت، دیزلو، کهرویه، هیدروترمال

مقدمه :